

MÁSODIK TÉMAKÖR: FÜGGVÉNYEK

GASZTRONÓMIA

Ebben a feladatban a következőket fogjuk gyakorolni:

- Irányított beillesztés használata.
- Keresőfüggvények.
- Dátum- és időkezelő függvények.
- Nyomtatás.
- Diagramkészítés.

A feladatokat a Microsoft Excel 2010-es változatával készítsük el. A megoldás hozzávetőlegesen 45 percet vesz igénybe.

ÉTTEREM (NYERS1.XLSX)

Egy család zenés éttermünkben vacsorázott. Az *Étel- és itallap*, valamint a *Módosítás* lapon található táblázatok segítségével készítsük el a *Számla01* lapon a számlát!

1. Az árlapra tévedésből az egyes tételek beszerzési/előállítási költségét gépelték be. Korrigáljuk az árakat úgy, hogy éttermünk 300%-os haszonkulccsal dolgozzon!
2. A számlára a tételek megnevezését és egységárát az *Étel- és itallap* lapról kell áthozni a kódra keresve! Határozzuk meg soronként a fogyasztott tételek árát és a számla végösszegét.
3. A *Módosítás* lap adatainak segítségével határozzuk meg a számla összegére vonatkozó hétvégi kedvezményt és zenés felárat! Korrigáljuk velük a számla végösszegét! Állapítsuk meg az áfát és azt is számítsuk be a számla végösszegébe!

1. AZ ÁRLAP MÓDOSÍTÁSA

Néhány számolási művelet az irányított beillesztés segítségével is elvégezhető. A haszonkulcs érvényesítéséhez 4-gyel kell megszoroznunk az árakat.

1. Egy tetszőleges üres cellába gépeljük be a szorzót, majd ezt a segédcellát másoljuk a vágólapra!
2. Jelöljük ki az egységárakat tartalmazó cellákat!
3. Az **Irányított beillesztés** párbeszédpanelon válasszuk az **Érték** beillesztését és a **Szorzás** műveletet (lásd következő ábra), majd nyomjuk meg az **OK** gombot!

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1		Kód	Tétel	Egységár								
2	Levesek	L1	zöldségleves	80 Ft								
3		L2	gyümölcs leves	90 Ft								
4		L3	gulyásleves	120 Ft								
5		L4	zöldbab leves	70 Ft								
6	Ételek	E1	natúrsteak	180 Ft								
7		E2	rántott párizsi	200 Ft								
8		E3	pecsenye	230 Ft								
9		E4	malacsült	240 Ft								
10		E5	marhapörkölt	190 Ft								
11	Köretetek	K1	burgonya	50 Ft								
12		K2	rizs	60 Ft								
13		K3	galuska	55 Ft								
14	Saláták	S1	vegyes saláta	30 Ft								
15		S2	uborkasaláta	45 Ft								
16		S3	paprika saláta	45 Ft								
17		S4	paradicsomsaláta	55 Ft								
18	Italok	I1	kóla	35 Ft								
19		I2	narancs	40 Ft								
20		I3	sör	100 Ft								
21		I4	bor	20 Ft								
22		I5	szóda	15 Ft								
23												

Átírási beállítások

Beállítások

☐ Mindent a forrástémával
☐ Képletet
☒ Értéket
☐ Formátumot
☐ Jegyzetet
☐ Érvényesítést

☐ Mindent a forrástémával
☐ A szegélyt kivéve
☐ Osztójelességet
☐ Képletet és számformátumot
☐ Értéket és számformátumot
☐ Minden egyesíthető feltételes formátumot

Művelet

☐ Nincs
☒ Szorzás
☐ Összeadás
☐ Kivonás

☐ Üresek áttörése ☐ Transzponálás

Csatolva OK Mégse

MEGJEGYZÉS Ha nem értéket illesztünk be, a céltartományban elveszthetjük a már beállított Ft formátumot.

4. Töröljük a 4-es számot a segédcellából!

2. TÉTELEK

Az alábbi lépésekkel a tételek számított adatait tüntetjük fel a számlán.

1. Az Étel- és itallap lapon lássuk el a B2:D22 cellatartományt *árlap* névvel!
2. A Számla01 lap C7 cellájába készítsünk másolható képletet, amely a kód alapján a tétel nevét adja eredményül!
3. Az előzőhöz hasonló módon tüntessük fel az egységárakat!
4. A mennyiség és az egységár alapján számítsuk ki az egyes tételek összértékét!
5. Számítsuk ki a számla végösszegét!

3. KEDVEZMÉNY, FELÁR ÉS ÁFA

Szombaton és vasárnap a tételek árából elengedjük a Módosítás lapon megadott hétfégi kedvezményt.

1. A B3 cellába függvény segítségével jelenítsük meg a dátumot rövid dátumformával!
2. Az E18 cellában hétfégén a kedvezmény negatív előjellel jelenjen meg!

3. A B4 cellában függvény segítségével jelenítsük meg az aktuális időpontot óó:pp formátumban!

FONTOS! Ha az időponttal számolnunk kell, ügyeljünk arra, hogy a cella tényleges értéke csak az időpontot tartalmazza, a dátumot ne.

4. Az E19 cellába számítsuk ki a zenés felárat! A zenés felár a kedvezménnyel módosított összegre vonatkozik.
5. Az E20 cellába számítsuk ki az áfa értékét! (A zenés felár után is adót kell fizetni.)
6. Korrigáljuk a számla végösszegét a kedvezmény, a felár és az áfa összegével!

FONTOS! A kedvezmény, a felár és az áfa értékét a KEREKÍTÉS függvénnyel egészre kell kerekíteni. Ha számformázással csak a megjelenített értéket kerekítjük, 324 Ft-os zöldséglevesár mellett az alábbi számlát kapjuk, ahol a végösszegnek párosnak kellene lennie.

	A	B	C	D	E	F
1			<u>Számla</u>			
2						
3	Dátum:	2012.11.10				
4	Idő:	18:21				
5						
6	Mennyiség	Kód	Tétel	Egységár	Összesen	
7	2,5	L1	zöldségleves	324	810	
8	1,5	L3	gulyásleves	480	720	
9	2	K2	nizs	240	480	
10	1	K1	burgonya	200	200	
11	1	K3	galuska	220	220	
12	3	E1	natúrszelet	720	2160	
13	1	E5	marhapörkölt	760	760	
14	2	S1	vegyes saláta	120	240	
15	2	S2	uborkasaláta	180	360	
16	1	I3	sör	400	400	
17	3	I5	szóda	60	180	
18			Hétvégi kedvezmény		-718	
19			Zenés felár		465	
20			Áfa		1695	
21			Összesen:		7971	
22						

MEGJEGYZÉS A képletek teszteléséhez az időt úgy tudjuk „előretekerni”, hogy egész számot adunk a MA függvény értékéhez, illetve tört számot az időértékhez. A 0,25 például 6 órával növeli (kivonás esetén csökkenti) az időpontot.

4. SZÁMLANYOMTATÁS

Nyomtassuk ki PDF-be a számlát! Az élőfejben és az élőlábban semmi se legyen.

Mentsük, majd zárjuk be a munkafüzetet!

CUKRÁSZDA (NYERS2.XLSX)

Egy cukrász ötféle süteményt készít megrendelésre. A rendelések a munkafüzet *Rendelés* lapján találhatók. Emellett a *Sütemény* lapon adottak az egyes süteményekhez felhasznált anyagmennyiségek, valamint az *Anyagár* lapon az anyagok ára.

A megadott adatok alapján arra vagyunk kíváncsiak, melyik sütemény hozza a legnagyobb hasznot, ha a cukrász 30%-os haszonkulccsal dolgozik.

1. A SÜTEMÉNYEK ANYAGÁRA

A kiszerelés és az ár alapján számítsuk ki az anyagok árát egy egységre vonatkozóan, majd a hozzávalók alatt tüntessük fel ezt az egységárat. A sütemények árát az egységárak és a hozzávalók mennyiségének szorzatösszege adja a haszonnal növelve.

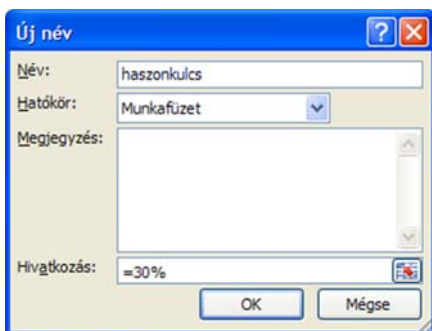
1. Az *Anyagár* lapon a 4. oszlopba számítsuk ki az egységárat!
2. A *Sütemény* lapon szúrjunk be egy új sort a 3. sor fölé! Módosítsuk a panelrögzítést úgy, hogy a most beszúrt sor ne legyen görgethető!
3. Keresőfüggvény segítségével hozzuk át a 3. sorba az egységárakat! Lássuk el az egységárak tartományát (B3:S3) *egységárak* névvel!
4. Rejtsük el a 3. sort!
6. A *Sütemény* lapon számítsuk ki a sütemények anyagárát!

2. HASZONSZÁMÍTÁS

A cukrász haszna az anyagár, a haszonkulcs és a rendelt mennyiség alapján számítható ki.

1. Az *Rendelés* lapon határozzuk meg süteményenként a cukrász hasznát!

A haszonkulcsot lássuk el névvel az alábbi ábrán látható módon:

FONTOS! A haszonkulcs megadásakor az =30% képletben a százalékjel a százalék operátort jelöli. A *Sütemény* lapról a sütemények anyagárát keresőfüggvénnyel kell áthozni.

2. Készítsünk tortadiagramot a süteményenkénti tiszta haszon ábrázolására a nevek fel tüntetésével! A francia almatortához tartozó szeletet húzzuk ki a többi közül!

MEGJEGYZÉS Több egymástól független tartományt a CTRL billentyű nyomva tartása mellett jelölhetünk ki.

Mentsük, majd zárjuk be a munkafüzetet!

Gratulálunk! Ezzel elértünk a példa végéhez.

A FELADATBAN FELHASZNÁLT KÉPLETEK

FKERES	Egy cellatartomány első oszlopában megkeres egy értéket, majd a találatnak megfelelő sorból egy cella értékét adja eredményül.
HA	A HA függvény egy meghatározott értéket ad eredményül, ha egy megadott feltétel IGAZ értékű, és egy másik értéket, ha a feltétel HAMIS.
HÉT.NAPJA	A dátumértéknek megfelelő napsorszámot adja eredményül.
KEREKÍTÉS	Egy számot adott számú számjegyre kerekít.
MA	Az aktuális dátum dátumértékét adja eredményül.
MOST	Az aktuális dátum- és időértéket adja eredményül.
SZORZATÖSSZEG	Megadott tömbök megfelelő elemeit szorozza össze, majd kiszámolja a szorzatok összegét.

